

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК ЗА V КЛАС (ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Изучаването на два чужди езика в средното училище е един от приоритетите на образователната политика в страната. Изучаването на втори чужд език започва от пети клас и завършва в десети клас.

Настоящата програма е предназначена за ученици от V кл. в СОУ, които започват да изучават втори чужд език.

Програмата е ориентирана към постигане на стандартите по втори чужд език, описани в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание, съобразена е с възрастовите особености на учениците и отчита техните възможности за **осъзнато** изучаване на езиковите структури. Създадената нагласа за изучаване на чужд език в резултат на обучението по първи чужд език в II–IV клас би следвало да стимулира учениците да прилагат познатите им техники на учене. Работата в пети клас предполага различен подход и темпо в сравнение с чуждоезиковото обучение в началния етап.

Един от основните акценти в програмата е да бъдат мотивирани учениците за изучаване на чужди езици, да се стимулира креативността им, да се създаде приятна атмосфера на работа, да се продължи целенасочено развитието на стратегии за самостоятелно учене и да се избегне прекаленото натоваарване при стартирането на обучението по втори чужд език.

Обучението по втори чужд език допринася за развитието на чуждоезикова компетентност и чрез осъзнаване на приликите и разликите между изучаваните чужди езици и българския език полага основите на многоезичност.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК В ПЕТИ КЛАС

Обучението по втори чужд език в пети клас има следните цели:

1. ОБЩИ ЦЕЛИ

- Създаване на предпоставки за възпитание в многоезичност.
- Разширяване и обогатяване на общата и езиковата култура на учещия.
- Стимулиране на учениците да овладяват втори чужд език и да прилагат придобитите умения и изградените стратегии за учене на чужд език.
- Придобиване на интерес и положително отношение към изучаването на втори чужд език и към културата на народите, носители на езика.
- Стимулиране стремежа към изучаването на чужд език, развиване на чувство за толерантност при осъзнаване на общото и различното, и на готовност за межкултурно общуване.
- Стимулиране интереса на ученика към страните, в които се говори чуждият език и

към събиране на информация за тях от различни източници, при което да се търсят межкултурните връзки.

2. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

- Изграждане и развитие на комуникативна компетентност на учениците по втория чужд език.

- Пренасяне на знания от първия чужд език и от други учебни дисциплини при овладяване на втория чужд език.

- Усвояване на техниката на четене и писане на втория чужд език.

- Първоначално изграждане на система от знания за строежа на втория чужд език: езикови и речеви единици, правоговорни, правописни и граматични норми.

Тези цели очертават основните обобщени и интегрални акценти в обучението по втори чужд език и общите насоки на учебния процес. За разлика от това формулировките на очакваните резултати (раздел III) са операционални и позволяват на тяхна основа да се извършва оценяването на постиженията на ученика.

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: С Л У Ш А Н Е	<p><i>Учениците разбират:</i></p> <p>1. Основната информация от кратки указания, песни и стихотворения, кратки приказки с ясна структура и дикция, нормална скорост на говорене и стандартно произношение</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентифицират вида на текста • разпознават думи и групи от думи <p>1. Кратки диалози с един събеседник в пряк контакт, указания</p> <ul style="list-style-type: none"> • свързват слухов и зрителен образ • разбират основните жестове (за потвърждение, отрицание, указание) <p>1. Конкретна информация в кратки указания,</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация 	<p><i>Учениците трябва да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 <i>разпознават при слушане разнообразни текстови разновидности:</i> кратки указания, песни, стихотворения, приказки, диалози • Очакван резултат 2 <i>разбират при слушане основни словесни действия</i> за: поздрав/сбогуване, представяне (име, пол, възраст); членове на семейството – родители, братя, сестри; роднини – баба, дядо, чичо, леля, братовчеди; приятели; получаване на информация, изразяване на желание, съгласие/ несъгласие, молба, благодарност • Очакван резултат 3 <i>разбират при слушане текстове на теми</i> (някои ориентирани към испаноезичния свят): аз и моето семейство; моето тяло (външен вид, здраве); моето училище, моят ден, ние и светът (държави и националности); свободно време, храна и напитки, време (дни и седмици, месеци и сезони), растителен и животински свят 	<p><i>Учениците овладяват нови граматични понятия:</i></p> <p>1. Fonética (modelos fonológicos – articulación):</p> <ul style="list-style-type: none"> • sonido, acento/acentuación, entonación <p>1. Gramática</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infinitivo • Presente de Indicativo • Verbos reflexivos • Formas no personales • Perífrasis verbales • Imperativo positivo, 2-da persona Sg. y Pl. <p><i>Учениците овладяват нови езикови средства за</i></p>	<p><i>На учениците трябва да се даде възможност да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • слушат автентични материали на испански език • работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници • прилагат аудио и видео материали • работят индивидуално, по двойки и в групи • прилагат техники и стратегии за слушане 	<p><i>Учениците прилагат знанията и уменията си за осъществяване на междупредметните връзки по време на целия учебен процес в следните области:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Български език и литература: • опора върху придобитите знания и умения по роден език • проблеми на интерференцията • разширяват социокултурните си познания, свързани с национални традиции • обичай,

<p>ЯДРО 2: Ч Е Т Е Н Е</p>	<p>Учениците разбират:</p> <p>1. Основната информация от кратки обяви, комикси, приказки, написани на стандартен език</p> <ul style="list-style-type: none"> откриват значимите елементи идентифицират вида на текста 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Очакван резултат 1 <i>разпознават при четене разнообразни текстови разновидности:</i> кратки съобщения, указания, афиши, комикси, приказки, картички, писма Очакван резултат 2 <i>разбират при четене основни словесни действия за:</i> 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fonética (modelos fonológicos – 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с 	<p>ценности, изучавани литературни произведения и произтичащите от тях различия и прилики</p> <p>Първи чужд език</p> <ul style="list-style-type: none"> стратегии на учене граматически и лексикални съответствия умения за работа с речник, интернационални думи социокултурни връзки Математика: чрез понятия за естествени числа, действия с тях; дати, мерни единици, дробни, геометрични фигури, процент
		<ul style="list-style-type: none"> Очакван резултат 4 <i>разбират информация, изпълнявайки ролята на слушател</i> в: разговор с приятел, познат в сферата на свободното време Очакван резултат 5 <i>разбират при слушане лексико-понятийни структури</i> за: лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, дневен режим, броене, числа, училище, класна стая, свободно време, хранителни продукти, пространство и време, животински и растителен свят Очакван резултат 6 <i>разбират при слушане функционалните стойности на основните граматични норми и правила</i>, основни произносителни и интонационни модели, някои словообразователни модели, глаголни форми и конструкции; организация във времето 	<p><i>разбиране на:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> saludos/ despedidas preguntas y respuestas presentación, descripción (personas y objetos) numerales: 1–100 deseos y gustos acuerdo/ desacuerdo petición, felicitación, agradecimiento 		

	<ul style="list-style-type: none"> • разграничават главните герои <p>2. В подробности указанията в учебника, кратки лични писма и картички</p> <ul style="list-style-type: none"> • откриват информация за лица, предмети, място на действие • ориентират се в съдържанието с помощта на илюстративния материал • разпознават някои основни социокултурни особености <p>3. Конкретна информация в афиши, учебни речници</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват и свързват значимите елементи 	<p>представяне, описание, изразяване на желание, съгласие/ несъгласие, молба, благодарност</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 3 <i>разбират при четене</i> информация от текстове на теми (някои ориентирани към испаноезичния свят): аз и моето семейство; моето тяло (външен вид, здраве); моето училище, моят ден, ние и светът (държави и националности); свободно време, храна и напитки, време (дни и седмици, месеци и сезони), растителен и животински свят • Очакван резултат 4 <i>разбират информация,</i> изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в сферата на свободното време • Очакван резултат 5 <i>разбират при четене лексико-понятийни структури</i> за: лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, дневен режим, броене, числа, училище, класна стая, свободно време, хранителни продукти, пространство и време, животински и растителен свят • Очакван резултат 6 <i>разбират при четене</i> функционалните стойности на основните граматични норми и правила, основни произносителни и интонационни модели, някои 	<p>articulación):</p> <ul style="list-style-type: none"> • sonido, acento/ acentuación, entonación • Gramática • Infinitivo • Presente de Indicativo • Verbos reflexivos • Formas no personales • Perífrasis verbales • Imperativo positivo, 2-da persona Sg. y Pl. <p><i>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • preguntas y respuestas • presentación, descripción (personas y objetos) • numerales: 1–100 • deseos y gustos 	<p>разнообразни текстови разновидности</p> <ul style="list-style-type: none"> • прилагат аудио и видео материали • работят с учебни речници и граматика • работят индивидуално, по двойки и в групи • прилагат техники и стратегии за четене • разпознават някои основни социокултурни особености в текстовите разновидности 	<ul style="list-style-type: none"> • сравнения на стойности • логически изводи <p>• История и цивилизация:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чрез понятия за общество, религия, символи, празници, традиции • опознаване на важни събития от историята на България и испаноезичните страни <p>• География и икономика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чрез понятия за посоки на света, географска карта, климат природни дадености
--	--	--	--	---	--

<p>ЯДРО 3: Г О В О Р Е Н Е</p>	<p><i>Учениците водят кратък елементарен разговор на познати теми:</i></p> <p>4. В пряк контакт с един събеседник</p> <ul style="list-style-type: none"> • задават и отговарят на конкретни ясно формулирани въпроси • следват и дават несложни инструкции <p>5. Служат си с елементарни езикови средства</p> <ul style="list-style-type: none"> • стремят се към коректно произношение, интонация • използват мимики, жестове 	<p>словообразователни модели, глаголни форми и конструкции; организация във времето</p> <p><i>Учениците трябва да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 водят разговор в пряк контакт, с един събеседник • Очакван резултат 2 <i>прилагат при говорене основни словесни действия</i> за: представяне, описание, изразяване на желание, съгласие/ несъгласие, молба, благодарност • Очакван резултат 3 <i>говорят по теми</i> (някои ориентирани към испаноезичния свят): аз и моето семейство; моето тяло (външен вид, здраве); моето училище, моят ден, ние и светът (държави и националности); свободно време, храна и напитки, време (дни и седмици, месеци и сезони), растителен и животински свят • Очакван резултат 4 <i>общуват</i>, изпълнявайки ролята на събеседник в лични контакти (приятел, познат), в свободното време • Очакван резултат 5 <i>прилагат при говорене лексико-понятийни структури</i> за: лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, дневен режим, броене, числа, 	<ul style="list-style-type: none"> • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento <p><i>Учениците овладяват нови граматични понятия:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fonética (modelos fonológicos – articulación): • sonido, acento/ acentuación, entonación • Gramática • Infinitivo • Presente de Indicativo • Verbos reflexivos • Formas no personales • Perífrasis verbales • Imperativo positivo, 2-da persona Sg. y Pl. <p><i>Учениците овладяват нови</i></p>	<p><i>На учениците трябва да се даде възможност да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по двойки и в групи • общуват в ситуации от ежедневието • използват подходящи езикови средства, произношение, интонация • прилагат някои поведенчески модели 	<ul style="list-style-type: none"> • Човекът и природата: • чрез понятия за земя, вселена, природа, заобикаляща среда, растения, животни, човек, хигиена, екология • Музика: • чрез понятия за ритъм, темпо, мелодия, стилове, музикални инструменти • разучаване на песни и танци на испански език • запознаване с музикалните традиции на Испания и Латинска Америка
--	--	--	---	---	--

<p>ЯДРО 4: П И С А Н Е</p>	<p><i>Учениците пишат:</i></p> <p>6. Кратки лични съобщения</p> <p>7. Кратки писма, картички</p> <ul style="list-style-type: none"> • поздравления • пожелания <p>8. Използват елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които се</p>	<p>училище, класна стая, свободно време, хранителни продукти, пространство и време, животински и растителен свят</p> <p>• Очакван резултат 6 <i>прилагат при говорене</i> функционалните стойности на основните граматични норми и правила, основни произносителни и интонационни модели, някои словообразователни модели, глаголни форми и конструкции; организация във времето</p> <p><i>Учениците трябва да:</i></p> <p>• Очакван резултат 1 <i>пишат:</i> съобщения, картички, кратки писма</p> <p>• Очакван резултат 2 <i>прилагат при писане</i> основни словесни действия за: представяне, описание, изразяване на желание, съгласие/ несъгласие, молба, благодарност</p> <p>• Очакван резултат 3 <i>пишат по теми</i> (някои ориентирани към испаноезичния свят): аз и моето семейство; моето тяло (външен вид, здраве); моето училище, моят ден, ние и светът (държави и националности); свободно време,</p>	<p><i>езикови средства за изразяване на:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • preguntas y respuestas • presentación, descripción (personas y objetos) • numerales: 1–100 • deseos y gustos • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento <p><i>Учениците овладяват нови граматични понятия:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Normas ortográficas: • sonido/letra, alfabeto español, acento • Gramática • Infinitivo • Presente de Indicativo • Verbos reflexivos • Formas no personales 	<p>на общуване, характерни за носителите на езика</p> <ul style="list-style-type: none"> • използват мимики, жестове и някои елементарни компесаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми <p><i>На учениците трябва да се даде възможност да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика • работят с учебни речници и граматики • използват езикови средства, правопис и пунктуация, които се 	<p>• Изобразително изкуство:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наблюдателност и въображение • пространствено ориентиране • умения за рисуване с различни материали • естетически вкус <p>• Домашна техника и икономика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усъвършенстване на координацията и сръчността • изработване на модели • приготвяне на кулинарни
--	--	--	--	--	--

	<p>доближават до основните норми на испанския език</p>	<p>храна и напитки, време (дни и седмици, месеци и сезони), растителен и животински свят</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 4 <i>създават текстове,</i> изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване с приятели, познати в сферата на свободното време • Очакван резултат 5 <i>прилагат при писане лексико-понятийни структури</i> за: свят лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, дневен режим, броене, числа, училище, класна стая, свободно време, хранителни продукти, пространство и време, животински и растителен свят • Очакван резултат 6 <i>прилагат при писане</i> функционалните стойности на основните граматични норми и правила, някои словообразователни модели, глаголни форми и конструкции; организация във времето 	<ul style="list-style-type: none"> • Perífrasis verbales • Imperativo positivo, 2-da persona Sg. y Pl. <p><i>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • preguntas y respuestas • presentación, descripción (personas y objetos) • numerales: 1–100 • deseos y gustos • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento 	<p>доближават до основните норми на испанския език</p>	<p>специалитети по рецепти на испански език</p> <ul style="list-style-type: none"> • Физическо възпитание и спорт: • хигиена, видове спортове, създаване на чувство за екипност, възпитание на състезателен дух
--	--	--	--	--	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК В ПЕТИ КЛАС

Проверката и оценяването на постигнатите резултати е съществен елемент и неделима част от цялостния учебен процес. В обучението по чужд език, учителят наблюдава работата на учениците и осъществява непрекъснат и пряк контрол, като прилага основните методи за **текуща и обобщаваща** проверка. Основни изисквания към оценяването на постиженията са **обективност, валидност и надежност**. Проверката и оценката на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за V клас, описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма*. Акцентът следва да се поставя върху **свободата на изказа и постигането на конкретната комуникативна цел**. Допуснатите грешки се коригират добронамерено и с подходящ тон чрез представяне на правилната форма. Желателно е учителят да насочва ученика към самостоятелно откриване и коригиране на грешките и да търси помощта на останалите ученици с цел всички да могат да ги осмислят и отстранят.

Постиженията на учениците се оценяват на **функционално равнище** като формирано **продуктивно и рецептивно речево поведение**, което предполага изградени умения за:

- извличане на информация от кратки устни и писмени текстове
- ясно и точно формулиране на мисълта (устно и писмено) в рамките на усвоеното
- адекватно реагиране на въпроси и изказвания
- конкретни изказвания по изучени теми
- езикова коректност
- прилагане на компенсаторни стратегии.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни, да отчитат системно постиженията на ученика в различните дейности на равнище знания и умения и да се прилагат единни критерии при оформяне на оценката. Учителят трябва да взема под внимание отношението на ученика към учебния процес и да оценява участието му в различни форми на работа:

- в часа (с целия клас, в група, по двама, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти;
- индивидуални прояви и др.

Постиженията на учениците се проверяват и оценяват **периодично**. Задачи за проверка са с **различно съдържание и продължителност**. В по-голяма степен следва да се разчита на **проверките на функционално ниво** (задачи за проверка на разбирането на прочетен или прослушан текст; участие в диалог; изграждане на текст по картина, серия от картини, ключови думи; писане на лично писмо по зададени вербални опори), проверяващи свързаните с основните цели на обучението комуникативни способности на ученика. **Структурните тестови задачи**, които се прилагат в учебната практика, имат безспорно своето значение, без разбира се да бъдат надценявани, тъй като те проверяват и оценяват доколко е усвоено езиковото съдържание, което не е равнозначно на формираните умения за слушане, говорене, четене и писане. Тъй като учебната програма за пети клас не предвижда задачи за превод, те са неприложими и като форма за проверка и оценяване на постиженията на учениците. Диктовката се прилага като тренировъчно упражнение в процеса на обучението с цел овладяване и усъвършенстване на правописните умения. Тя може да бъде включена и като елемент от проверката, но нейният дял при формиране на крайната оценка ще бъде по-малък в сравнение с елементите проверяващи комуникативната компетентност на учениците. В задачите за проверка не бива да

има подвеждащи елементи, а оценките трябва да бъдат обективни, мотивиращи, добре обосновани, да окуражават и стимулират учениците за по-добри следващи резултати. Препоръчително е учебните комплекти да предлагат задачи за проверка и самооценка на постиженията и примерни варианти на тестове, разработени от авторските колективи.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК В ПЕТИ КЛАС

Обучението по втори чужд език започва в пети клас и има своите специфични особености. Периодът на огромяване е различен от този, който е необходим за първия чужд език, тъй като учениците са запознати вече с латинската азбука. Те трябва да усвоят само някои различия в звуково-буквените съотношения и произтичащите от това особености по отношение на произношението и правописа.

За реализиране на целите и за постигане на планираната компетентност в обучението се препоръчва прилагането на основните принципи на **комуникативния подход**, утвърдил се по безспорен начин като водещ подход в съвременния етап на развитие на методическата наука. Организацията на учебната дейност следва да отговаря на потребностите на учениците от общуване на езика, с ориентация към приложението му за решаване на конкретни комуникативни проблеми. Мотивацията на учениците е необходимо условие за успешно усвояване на езика и реализиране на финалните цели конкретно описани в разработената програма. Мотивиращите дейности предложени от учителя трябва да отговарят на интересите на учениците и да бъдат съобразени с нивото на владеене на езика. Работата в класната стая трябва да се организира така, че учениците да бъдат спокойни, да се чувстват комфортно, а атмосферата и създадените условия да доближат максимално учебните дейности и взаимодействието между учениците до реалните ситуации на общуване и модели на поведение. На ученика трябва да се даде възможност да осъзнае езика и да прояви желание да се изразява относително правилно с цел да установи контакт и да реализира възможно най-пълноценно комуникативните си намерения.

Обучението в V клас се характеризира с тематична организация на учебния материал. Всяка учебно-методическа единица следва да бъде структурирана и разработена по начин съответстващ на значимостта и обема на разглежданата тема. При въвеждане на граматичния материал се следва циклична прогресия, т.е. явлението се представя като лексика в един начален етап, след това се извежда на елементарно равнище, без да се изчерпва и във всяко следващо ниво се доразвива, обогатява и усъвършенства като езикови знания и умения.

Водещи в учебния процес са словесните действия, понятията, тематиката, текстовите разновидности, сферите, ролите и местата на общуване, и тяхната реализация мотивира необходимостта от разкриване на функционалните стойности на езиковите и неезиковите изразни средства. Усвояването на езиковия материал (фонетика, лексика, граматика, словообразователни възможности) се осъществява в съответствие с комуникативните потребности в конкретните ситуации на общуване. Необходимо е да се развива способност за подбор и прилагане, в устна и писмена форма, на езикови знания, отговарящи адекватно на ситуацията и изискванията за разбиране и създаване на текстове.

В процеса на обучение, преподаването и необходимите обяснения се осъществяват предимно на езика. В съпоставителен план могат да бъдат представени явленията, тъждествени с родноезиковите или особеностите, които са потенциален фактор за пораждаване на интерференция. При въвеждане на новата лексика учителят прилага различни методи и похвати – онагледяване, словесно описание, синоними, антоними, езикова догадка

ка в рамките на контекста. Допустима е употребата на родния език в случаите, когато той се явява най-подходящото средство за разкриване съдържанието на думата, израза, фразата, изречението, но не и на цялостен текст. **Текстовете не се превеждат от и на езика.**

Учебното съдържание дава знания за езика, за бита и културата на страните и народите, които го говорят. Страноведската информация, включена в разглежданите теми, се интерпретира в духа на межкултурното обучение, като се правят сравнения с българския бит и култура. Социокултурните аспекти се възприемат като неделима част от обучението и овладяването на езика. Създава се усет към социокултурния контекст и към комуникативния ефект от използваните езикови средства. Учениците формират умения за межкултурно общуване и прилагане на стратегии в общуването. Отдават се предпочитания на автентичните текстове за слушане и четене.

Прилагането на различни методи и похвати за реализиране на програмните цели се определя от конкретните условия на обучение и индивидуалните особености, интереси, желания и потребности на обучаваните. Овладяването на желаната комуникативна компетентност насочва усилията на учениците, от една страна, към продукта на речта – разбиране и съставяне на текстове в съответствие с комуникативните намерения и, от друга, към самия процес на усвояване на знанията и изграждане на уменията, с което се поставят изисквания за овладяване на учебни стратегии, включени в постановката „да се учим как да учим“. **Автономията на ученика** в процеса на усвояване на чуждия език е равнозначна на способността да взема решения, да поема отговорности, да участва в **интерактивните дейности**, вложени в обучението, самостоятелно да контролира и оценява постигнатите резултати.

Прилагат се утвърдените в практиката социални форми на работа: **по двойки, по групи, индивидуална дейност и фронтално обучение**. Отдава се предпочитание на дидактични игри, на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма. За развитие на рецептивните умения (слухови и четивни) се използват автентични текстове и упражнения за проверка на разбирането.

Учителят не бива да се чувства ограничен и задължен да работи само с учебния комплект. Той може и трябва да подхожда творчески, като ползва информация и материали от различни източници.